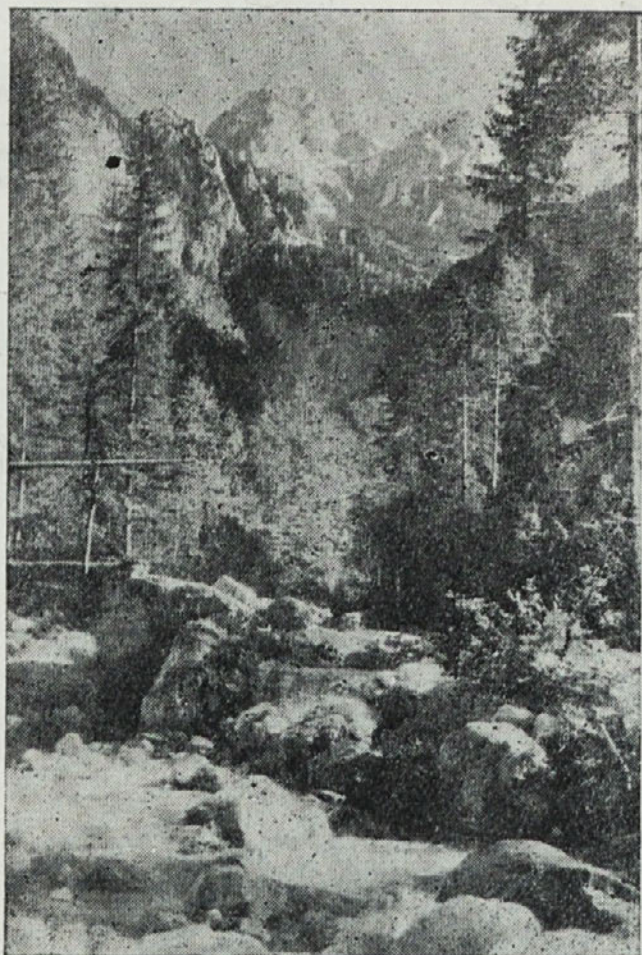

Vestnik

GLASILO SLOV.
PROTI KOMUNISTIČNIM
BORCEM

V GORENJSKEM KOTU

Ovitek delo soborca Jožeta Žerovnika

List „Vestnik“ izhaja mesečno. Urejuje ga uredniški odbor slovenskih protikomunističnih borcev. — Začasna mesečna naročnina za nečlane znaša v Argentini 5.— pesov. USA in Kanada 2.5 dolarja. Za ostale dežele tej valuti primerno. — Za uredništvo: Ivan Korošec, calle 1. No. 510, Berazategui FNGM; za upravo: D. Havelka, Yapeyu 130, San Martín FNGM, prov. Bs. As.

Vsa denarna nakazila sprejema uprava.

Tiska tiskarna Vilko, Castro Barros 917, Buenos Aires, Argentina

TRIJE PADCI... KONEC?

X Y, Kanada -

Ivana poznam že od doma. Bil je domobranec. Iz Vetrinja je bil vrnjen v št. Vid. Kot mladoletnika so ga napol živega izpustili; upali so, da ga bodo le naučili reči belemu črno. Ivan pa ni bil človek, ki bi kar čez noč pozabil komunistino hudobijo. Na noben masovni sestanek ni šel in niti ene lopate ni vrgel na udarniškem delu.

Kar na lepem so ga spet vtaknili pod ključ. Očitati so mu vse „grehe“, katere so mu z amnestijo odpustili, in še drugih so mu naklepali, za katere niti vedel ni, da morejo obstojati. Na petnajst let so ga zašili. Dvanajst jih je odsedel, potem pa se je odločil za svobodo. Pobegnil je čez mejo.

Pred kratkim sem ga srečal na cesti. Svojim očem nisem mogel verjeti, da je res on. Povabil sem ga na naš sestanek. Oči so se mu zasvetile od veselja. Kar pomladil se je njegov obraz.

„Z veseljem pridem,“ mi je obljubil. „Veš,“ je ginjen nadaljeval, „dvanajst let sem upal, da vsaj še enkrat pridem v družbo, kjer bom brez skrbi rekel, da je komunizem zločin in ga sovražim...“

Pogledal je gor in dol po cesti in vprašal:

„Koliko pa vas je pri ZSPB?“

„Petdeset,“ sem bil kratek, kakor bi se že vnaprej bal fantovega razočaranja.

„Pa sem slišal, da je v Torontu nad sto bivših domobrancev...“

„Nekateri se izgubljajo,“ sem rekel tjavendan, ker ne bi rad uničil njegovega velikega upanja in hrepenenja.

* * *

Prejšnji teden je prišel na sestanek. S četrturno zamudo smo začeli, ker bi radi, da bi se jih čim več nabralo. Končno nas je bilo petnajst od petdesetih povabljenih. Ivan je sedel prav pri vratih, odmaknjen od nas, kakor da se nečesa boji. Neopazno je odšel. Ne zamerim mu. Razumem ga.

Pred vrati me je čakal. Nisem ga nadlegoval z besedami, kajti v njegovih, mokrih očeh sem bral vprašanje in odgovor in njegovo obsodbo, obenem. Piškavo število „petnajst“ je še vedno jokalo v njegovih očeh, ko je dejal:

„Nisem mislil, da je žrtev naših domobrancev, vse gorje in trpljenje tistih dni, tako malo vredno...“

„Molčal sem. Kaj sem hotel? Zagovarjati naše može in fante, nad katerimi sem sam v dno duše razočaran?“

„Ne zameri, da sem tako naredil,“ se je opravičil. „Ne morem prenesti te grde nevhvaležnosti. To je tretji, največji padec, ki sem ga doživel. Več jih ni; za tretjim pride — konec.“

Počasi se je umaknil. Njegov pogled je razodeval pogled sodnika, ki

obsoja mene in tebe, nas vse, ki pozabljamo na žrtve in se jih bojimo; nas vse, ki nam je spomin na naše brate, domobrance, odveč in prazen, ker nič ne nese.

Teh jegovih zadnjih besed ne morem pozabiti. Kjerkoli hodim, vstajajo pred mojimi očmi in priganjajo, naj jih zapišem, da morda komu le odpro oči in rode spoznanje.

TRIJE PADCI; VEČ JIH NI... ZA TRETJIM JE SAMO ŠE KONEC!

Verjamem tem besedam, čeprav so težke in bijejo v obraz. On edini ima pravico tako govoriti nam vsem, kajti komunizem je spoznal od blizu in na svoji koži občutil njegov bič. Upogibali so ga — zlomili ga niso; teptali so po njem kot živina — njegovega prepričanja niso zdrobili v prah. Ivan še stoji pred menoj ponosen, borec, ki je šel skozi viharje trpljenja in kljub vsej komunistični hudobiji vztrajal.

Trije padci!

Prvi je bil TURJAK... Padel je branik. V oblaku dima in pepela je šel v zgodovino. Branilci so legli v grob, a utihnili niso. Z mogočnim glasom, ki se je razlegal preko naše zemlje, so zaklicali v opomin, da je le v nesebični žrtvi bodočnost.

Preprosti slovenski človek je slišal in razumel ta glas. Brez povelja je planil na okope, da reši vero, domovino in svoj rod. Bili pa so tudi taki, ki tega opomina niso slišali, niso razumeli časa ne borbe za življenje. Sanjali so o visokih mestih in komodnem življenju, niso pa našli trenutka, da bi preko meje ponesli vest o pravični borbi slovenskega fanta-domobranca in zakričali v svet: NAROD NAŠ UMRETI NOČE! Borba je šla h koncu, greh onih, ki niso izpolnili svoje dolžnosti, je bil maščevan. Slovenski idealizem je izkrvavel pod zamahom srpa in kladiva, v roki brata-komunista.

VETRINJE! Drugi padec, ki ga je videl Ivan, tudi jaz sem bil tam, in tudi ti si ga doživel.

Kakor okleščeno drevo je bil tiste dni naš narod. Zelene mladike skoro ni bilo na njem. Z leti pa spet stopamo na plan in se zbiramo v vrste ZSPB. Napol divja slovenska mladika sredi tujega sveta — edino upanje bratom in sestram doma, ki mislijo na grobove, a govoriti ne morejo. Mi moramo govoriti zanje in biti glasniki naših poklanih bataljonov. Po vesti in časti in po svoji prisegi bi to morali biti. Toda — roko na srce — priznajmo, jaz in ti in mi vsi: sram nas je in nas je strah, tega nočemo, ker nas je zgrabil materializem in nas drži. Izgubili smo vero vase, idealizem, ki nas je nekdaj tako tesno družil, je v naših srcih — mrtev, na njegovem grobu pa sedi lenoba, ki nam ne da časa in ne pusti misliti, da smo bili domobranci in to moramo za vsako ceno ostati. Kdor ta ideal zavrže, propade in izgine. Na žalost... zavrgli so ga premnogi... Padamo.

Da, NAŠA LENOBA, je na tem, da nas podere na tla, ne samo na kolena, ampak v grob, od koder ni povratka. Kaj pričakujemo od Amerikancev, ki se valjajo po blazinah, če mi sami, ki smo šli skozi ogenj komunistične tiranije, sanjarimo kot da imamo opravka z Miklavžem!? Spoznajmo

torej mi vsi, ki še hočemo biti, kar smo bili nekdaj, da mora domobranska ideja v naših srcih znova oživeti, ali pa bo naš tretji padec zadnji korak pred koncem. Tedaj ne bomo imeli več dežele, ki bi nas sprejela, in ne možnosti za sanjarenje. Dokler narod trpi in žaluje, moramo trpeti in žalovati mi, ali pa bomo obsojeni kot izrodek, ki živi zase in za svoje kaprice. Ne dopustimo, da bi mi, seme izkrvavele slovenske vojske, povzročili ta zadnji padec! Črni grob ki še zija pred nami, da bi nas omahujoče pogoštnil vase, naj nas zdrami. Tisti domobranski „Stoj!“, ki se je postavil nasproti partizanskim tolpom, naj v naših srcih znova oživi in se postavi nasproti sedanji malodušnosti, naveličanosti in razočaranju, pa bo naš zadnji korak pred koncem, korak v dan lepše bodočnosti, za katero so umirali slovenski domobranci.

SLOVENSKA LEGIJA

SM. R.

USTANOVITEV

Na velikonočni ponedeljek v letu 1941 in nekaj dni nato so se še enkrat zbrali na zasebnem stanovanju nekateri zastopniki katoliških mladinskih organizacij, ki so po temeljitem pregledu položaja prišli do prepričanja, da je potrebno takoj ustanoviti tajno vojaško organizacijo. O tem so bile obveščene razne vodilne osebnosti slovenskega javnega življenja in med temi tudi pokojni ban dr. Marko Natlačen. Vsi so soglašali z ustanovitvijo take organizacije. Priprave za ustanovitev so bile poverjene Rudolfu Smersuju, ki je na dan 29. aprila 1941 povabil v prostore Delavske zbornice v Ljubljani zastopnike katoliških mladinskih organizacij.

Na omenjeni dan je bila torej ustanovljena tajna slovenska vojaška organizacija, ki si je nadela ime Slovenska legija (SL). Navzoči zastopniki so poverili vodstvo organizacije desetčlanskemu odboru, kateremu je do oktobra 1943 načeloval Rudolf Smersu, pozneje pa major profesor Bitenc. V odboru so bili zastopniki vseh glavnih slovenskih katoliških mladinskih organizacij.

Zakaj je bila ustanovljena Slovenska legija?

Nenadna zasedba vsega slovenskega ozemlja po treh okupatorjih v aprilu 1941 je postavila slovenski narod in njegove predstavnike pred vprašanje: kakšno stališče naj zavzamejo Slovenci v času sovražne okupacije. Da ne bomo sodelovali z okupatorjem in ga v borbi proti zapadnim zaveznikom ne bomo podpirali je bilo vsem jasno in samo po sebi razumljivo.

Kaj pa z odporom?

Zasedba Francije in češko-Slovaške je jasno pokazala, da zavezniki —

Francozi, Angleži in Amerikanci — nikogar ne silijo k sovražnim akcijam proti nacistom, dokler to ne bi bilo v skladu z zavezniškimi načrti. Še več! Čehom in Francozom je bilo celo izrecno naročeno, naj se vzdržijo slehernih akcij, škodljivih narodni skupnosti, in naj čakajo, da bodo na dano zavezniško navodilo kot sveže ohranjeni borci posegli v odločilne boje pri osvoboditvi domovine.

Po istem pravilu smo se hoteli ravnati tudi Slovenci; izvesti smo hoteli organiziranje tajnih oddelkov, ki naj v vojaškem pogledu pripravljajo narod na trenutek, ko bo naš nastop za naš narod in zaveznike potreben, koristen in uspešen ter združen z najmanjšimi žrtvami.

To je torej bil prvotni in glavni namen SL, in prav tak je bil namen ustanovitve Sokolske in Narodne legije, ki sta potem složno sodelovali s Slovensko legijo.

Komunistična revolucija

Komunisti pa so imeli druge načrte in namene. Smatrali so, da so nastopile zanje zaradi tuje okupacije in ker je bil narod brez lastne oblasti in brez sredstev za samoobrambo tako ugodne razmere, da morejo začeti s komunistično revolucijo. Vsem Slovencem je znan nadaljni potek dogodkov. Komunisti so pobijali Slovence-nekomuniste in z malimi praskami izzivali okupatorje, da so se znašali, ne nad njimi, ampak nad nekomunističnimi Slovenci.

Ko se je slovenski narod znašel pred tem nesrečnim dejstvom, da je namreč komunizem izrabil okupacijo za izvedbo svoje revolucije, in ko je že padol sto in sto slovenskih žrtev, je Slovenska legija smatrala za svojo sveto dolžnost, da poseže v samoohranbno borbo slovenskega naroda.

Prvotni nalogi se je sedaj pridružila nova naloga, ki je bila slovenskemu narodu in Slovenski legiji vsiljena po komunistih. Potrebno je bilo nastopiti v obrambo slovenskih svetinj, slovenskih življenj in slovenskega premoženja. SL je sprejela tudi to novo nalogo pogumno na svoja ramena.

Razvoj in delo Slovenske legije

Slovenska katoliška mladina se je z velikim navdušenjem odzvala klicu organizatorjev SL. Njene edinice so segale v vse občine na ozemlju, zasedenem po Italijanih. Na ozemlju, zasedenem po Nemcih, pa zaradi množičnega preseljevanja ljudi, zaradi mobilizacije mož in fantov in zaradi nečloveških represalij ni bilo mogoče izvesti tako široko razpredene organizacije. Obstojele so male edinice, ki so se premikale po Gorenjski in Štajerski. Zaupnike pa je SL imela tudi v Prekmurju in na Primorskem. Delo SL v letu 1941 je obstajalo v organiziranju lastnih vrst in v propagandi za zapadne zaveznike. Izdajala je letake z domoljubno vsebino. V letaku n. pr. iz začetka oktobra 1941 je bilo govora o tem, kako so okupatorji kot grabežljivi psi raztrgali in si prilastili slovensko ozemlje, bodri Slovence k vztrajnosti in budi zaupanje v končno zmago zapadnih zaveznikov in s tem tudi v

zmago slovenskega naroda. Poleg tega pa v tem letaku svari ljudstvo pred komunisti, ki jim ni mar korist slovenskega naroda, ampak samo korist komunistične partije.

Letak je povzročil velik odmev med Slovenci, pa tudi okupator je postal pozoren ter je pričel s policijskim preganjanjem. Nekaj razširjevalcev letaka pa, tudi avtorja letaka so Italijani zaprli.

Delo SL pa ni obstajalo samo v propagandnih akcijah — širjenju letakov, podtalnega časopisja, zlasti „Svobodne Slovenije“ in podobno — ampak predvsem v vojaškem organiziranju in vojaških pripravah. Takoj po ustanovitvi so šli organizatorji SL na deželo in tam po načrtu organizirali jedrne vojaške edinice v posameznih občinah in okrajih. Posameznim edincem so bili postavljeni poveljniki, ki so vsak v svojem okolišu in s svojim moštvom zbirali orožje in strelivo, ki se je nahajalo na raznih krajih po razpadu jugoslovanske armade. Vodstvo SL je svoje članstvo tudi zapriseglo.

Slovenska legija in Vaške straže

Kakor smo že naglasili, je bila SL ustanovljena edinole z namenom, da bi delovala za osvoboditev slovenskega naroda izpod jarma tujih okupatorjev in to v zvezi z zapadnimi zavezniki, in da je v borbo zoper komuniste poseglo šele potem, ko je bila k temu zaradi komunističnih grozodejstev prisiljena. Ko pa je vodstvo SL videlo, da ni druge rešitve kot borba, je sprejela tudi to borbo v svoj program. Dala je moštvo in orožje na razpolago tkzv. štajerskem bataljonu oziroma Legiji smrti. Orožje je tej edinici tedaj peljal funkcionar SL Feliks Pogačnik iz D. M. v Polju, ki je zaradi tega izgubil svoje življenje. Potem se je SL z vso silo vrgla na organizacijo Vaških straž. Lahko rečemo, da je skoraj vse delo SL do ustanovitve domobranstva obstajalo v organiziranju, podpiranju in medsebojnem povezovanju vaških straž. SL je pomagala ustanoviti prvo Vaško stražo pri Št. Joštu nad Vrhniko ter je tej postojanki poslala prvega poveljnika. Potem je pomagala pri ustanovitvi okoli 80 edinic in veliki večini teh je tudi preskrbela poveljnike in ostale častnike. Kurirji SL (zlast pokojna Franc Malovrh in Tone Duhovnik) so neprestano obiskovali te edinice, sporočali jim naloge vodstva, zaprisegali moštvo edinic, govorili, bodrili, delili propagandno gradivo itd.

Uspeh delovanja Vaških straž je bil ogromen. Po zaslugi Vaških straž je bilo komunistično partizanstvo sredi leta 1943 že skoraj popolnoma izrinjeno iz Slovenije. Vsa očita in skrita italijanska pomoč ni partizanom mnogo pomagala. Vedno manj ozemlja in vedno manj moštva so imeli. Toda nepričakovano se je zgodilo nekaj, kar je na mah spremenilo to stanje. To je bil razpad italijanske armade in njen prestop v partizanske vrste.

Turjak

Kar so Termopile za Grke, Kosovo za Srbe in Dunkerque za Angleže, to je bil Turjak za slovenski narod in tudi za Slovensko legijo. Tu je bil pokošen cvet slovenskega naroda in že se je zdelo, da je popolnoma uničeno

dveletno naporno delo in da so bile zaman žrtve tisoč in tisoč naših rojakov-junakov.

S prestopom italijanske armade na stran komunističnih partizanov so dobili partizani v svoje roke veliko moštva in skoraj vse lahko in težko italijansko orožje. Tej združeni in dobro oboroženi italijansko-partizanski sili Vaške straže niso mogle uspešno nasprotovati in so zato zapustile svoje postojanke na Dolenjskem in se zbrale na Turjaku. Člani Sokolske legije, ki so bili v podobnem položaju, pa so se zbrali v Grčaricah. Partizani so z vso silo, ki so jo še premogli, skupaj z italijanskimi vojaki napadli obe naši postojanki in ju premagali s pomočjo italijanskih topov.

Strašen je bil ta udarec za slovenski narod in še posebej za Slovensko legijo, ki je na Turjaku in pozneje na takozvanem komunističnem kočevskem „procesu“ izgubila svoje najboljše člane. Vendar SL, kljub temu silnemu udarcu, ni klonila. Ko se je ustanovilo Slovensko Domobranstvo, je SL poslala vanj vse svoje članstvo in mu pomagala po vseh svojih močeh. Veljalo je načelo, da je dolžnost vsakega člana SL, da je aktivni vojak. Precej svojih članov je poslalo vodstvo SL tudi na Primorsko in na Gorenjsko ter je vzdrževalo stalne zveze z Zmagoslavom in njegovo skupino na Štajerskem ter s protikomunisti v Prekmurju.

Turjak in Grčarice pa sta obrodila tudi svoj pozitivni sad. Kdor je še do tedaj stal ob strani, je spoznal, da gre za biti ali ne biti in da mora aktivno poseči v borbo. Domobranska vojska je naraščala iz dneva v dan in zadajala partizanstvu take udarce, da je to v Sloveniji komaj še životarilo. Če bi ne bilo izdajalskega jaltškega sporazuma, v katerem so kratkovidni zapadni zavezniki prepustili komunistom Jugoslavijo, in ako ne bi prišla sovjetska rdeča armada Titu na pomoč, potem ne bi nikdar zavladala nad Slovenijo srp in kladivo.

Gestapo

Podtalno delo Slovenske legije, čeprav se je vršilo z vso previdnostjo, okupatorju ni ostalo prikrito. Gestapo je dobil v svoje roke natančne seznane članov vodstva SL in njenih odsekov. Dobil je v roke tudi razno propagandno gradivo, ki so ga Slovenska legija in tudi druge podtalne protikomunistične organizacije (n. pr. Slovenska zaveza, Sokolska in Narodna legija in dr.) širile med ljudstvo. Iz tega gradiva so nacisti lahko spoznali, kakšna je politična in ideološka usmerjenost slovenskega naroda. Slovensko ljudstvo in seveda tudi slovenski vojaki se niso ogrevali za fašizem in nacizem, ampak za narodno svobodo in krščanske ideale, za katere — tako so pač mislili — se borijo tudi zapadni zavezniki.

Ko so nacisti zbrali dovolj podatkov, so skušali z nenadnim udarcem poloviti celotno vodstvo Slovenske legije (isto so storili tudi s člani Slovenske zaveze in z vodilnimi člani nekomunističnih političnih strank). Ta načrt se jim je žal v veliki meri posrečil. Mnogo vodilnih članov SL so res aretirali in odpeljali v koncentracijska taborišča in zapore, nekaj pa, ki so stalno

menjavali svoje prebivališče, se jih je le rešilo in so nadaljevali delo. Te je potem Gestapo do konca vojske skrbno iskal in kogar je našel, je romal v Dachau ali v Matthausen. In zapadni zavezniki so te osebe ob koncu vojne izročili v roke komunistom — menda za plačilo, ker so se navduševali in delali zanje.

Zadnje dejanje

Ko se je končala druga svetovna vojna in je jaltski sporazum obrodil svoj žalostni sad, da je prišla namreč Jugoslavija pod komunistično oblast, so se zavedni slovenski borci za križ častni in svobodo zlato podali na begunsko pot in izročili svojo usodo v roke zapadnih zaveznikov, s katerimi so vedno simpatizirali. Zapadni zavezniki so pa te borce in celo njihove žene in otroke zvijačno in z lažnjivimi trditvami izročili komunistom, ki so jih skoraj vse zverinsko pobili. Tako so padli skoro vsi legijonarji. Le malo jih je preživel to strašno vetrinjsko tragedijo.

Kosti slovenskih legijonarjev so raztresene po vsej slovenski zemlji. Verujemo, da je Bog dušam teh mučencev že dal pravično plačilo. Verujemo pa tudi, da so te kosti seme zlate svobode, ki bo zopet objela našo slovensko domovino.

„KOMUNISTIČNA SVOBODA“ V SUHI KRAJINI

1942

FR. GRUM, U.S.A.

Večina nas se predobro spominja Suhe krajine in njenih odločnih prebivalcev. Mnogo preživelih borcev se bo spomnilo na marsikatero bridke ure in borbe, skozi katere so šli ravno v Suhi krajini tako, da je slehernemu poznana ne samo vsaka vas in naselje, pač pa tudi vsako znamenje in višina odkoder so komunisti sejali smrt in razdejanje na pošteno in mirno prebivalstvo tega dela naše domovine. Medtem, ko je gorjansko pogorje s svojim zaledjem bila prava strateška točka, odkoder so se vodile komunistične operacije, je Suha krajina z Dobropoljsko dolino zaradi svoje lege in terena bila odlična zbiralna baza. Več kakor to. Od tu se je vzdrževala zveza z Notranjsko in Ljubljano in od tu so tekle glavne kurirske in ostale zveze preko Kočevskega Roga proti Gorjancem. Radi geografskega položaja in pa težkega terena je bila Suha krajina za partizane vsaj v prvi dobi ena njihovih najvažnejših postojank. Komunisti so v vsem početku skušali v naglici tako v Suhi krajini kakor v Drobropoljski dolini organizirati svojo prvo rdečo republiko.

Naleteli so pa na trd oreh. Pošteno prebivalstvo ni imelo prav nikakih simpatij do komunističnega gibanja in je njih namere spoznalo v vsem početku. Komunistični kolovodje niso pričakovali tako hladnega in negativnega odziva, zato so nastopili z vso surovostjo in začeli z načrtnim uničevanjem vsega, kar ni hotelo sodelovati pri njihovem zločinskem delovanju. Strahotam, kakršne so počenjali po Suhi krajini, ni primere. Skoro moremo trditi, da ni bilo družine v Suhi krajini, ki ne bi bila prizadeta.

Suha krajina z Dobropoljsko dolino gotovo spada med one slovenske naselbine, ki so ne samo največ pretrpeli pred komunističnim terorjem, temveč so tudi največ žrtvovali. Nemogoče je mirno iti mimo vsega in pozabiti na vse, kar se je tam dogajalo, vse od pomladi l. 1942. Nemogoče je pozabiti obupne klice po pomoči skrušenih mater in žena, ki še danes na tihem žalujejo za svojimi možmi in sinovi. Poglejmo na kratko, kako so nastopili in se legitimirali komunisti Suhokrajincem.

Najtrši oreh za komuniste so bile Dobropolje s svojo okolico. To tudi javno priznavajo v svojih lastnih popisih, ko imenujejo dobropoljsko dolino „najbolj zagrizeno belogardistično gnezdo“. Komunistov v tej dolini z malo izjemo ni bilo, to se pravi domačinov. Nesreča pa je hotela, da so dobrosrčni in usmiljeni prebivalci te doline sprejeli številne begunce iz Štajerske in jim nudili vso oporo. S temi begunci pa so prišli tudi organizatorji OF in komunistične revolucije. Dobropoljci bodo težko pozabili Alfreda Štruklja in Franca Debeljaka, ki sta med mnogimi drugimi bila deležna njihove gostoljubnosti in sta to gostoljubnost vračala z uboji in požigi. Bila sta dobro izvežbana v svojem poslu in znala varati poštene ljudi.

Prvi komunistični nastopi in odpor

Že kmalu spomladi se je na robu dobropoljske doline v Jauhah naselil izvrši odbor OF in od tu vršil vse svoje mobilizacijsko delovanje. Seveda navzočnost tega je imela za posledico, da so vse bližnje in daljne vasi bile stalno deležne partizanskih patrol, ki so na debelo ropali in odvajali hrano, živino in vse, kar jim je prišlo pod roko. Jasno je, da je njih borba proti okupatorju bila samo krinka, na katero so skušali loviti svoje žrtve in pridobivati somišljenike. V resnici pravih akcij proti Lahom niso vršili, ravno tako se Lahi, ki so bili v okolici, zanje niso dosti menili in kljub vsem pritožbam prebivalstva niso ničesar podvzeli, da bi zaščitili ljudi pred roparskimi napadi komunistov. Tu pa tam se je seveda zgodilo, da so potem, ko so komunisti s svojim plenom že odšli, začeli neusmiljeno obstreljevati po vaseh s svojim topništvom, pri čemer so napravili mnogo škode in zadali ljudem še večje žrtve. Ni bilo računati, da bi okupator, ki mu je bilo malo mar, kaj so komunisti delali, ščitil ljudi.

V začetku maja leta 1942 je prišla v okolico Dobrega polja prva

borbena protikomunistična skupina. Skupina je s težavo vzpostavila zveze z zaupniki v dolini in spoznala vso tragedijo, ki se je takrat dogajala. Partizanov sicer ni bilo ravno veliko; po trojkah so bili razdeljeni po raznih izvidniških točkah in tako držali v šahu ljudi, obenem pa vršili nemoteno svoje priprave za kasnejše izpade. Da je njihovo početje izgledalo resnejše in da so lahko mirneje hodili in ropali, so od časa do časa spustili kak mitraljeski rafal proti Sv. Antonu, kje je bila laška postojanka in pa proti Vidmu. Žalostno je bilo opazovati, kako svobodno so se partizani kretali po vsej dolini in kako prestrašeno je bilo vse prebivalstvo, ki ni vedelo izhoda in ni imelo kje iskati pomoči. Mala ilegalna grupica protikomunističnih borcev je bila mnogo prešibka, da bi mogla nuditi kakršno koli pomoč. Njen obstoj je brez dvoma bil kocki. Edino z zvižacami so se naše patrole lahko kretale mimo partizanskih zased, ki se jim takrat še sanjalo ni, da se je začela zbirati vojska, ki se bo njihovim morijam postavila po robu. Protikomunistična skupina je imela trdno namero in povelje, da se naseli in okrepi ravno v Suhi krajini. Upanja je bilo veliko, da se bo ta skupina tu pojačala z novimi borci. Ali prišlo je novo razočaranje. Težko kretanje je onemogočilo vzpostavitev vseh potrebnih zvez in ozvedbo dohoda prostovoljcev v ilegalo. V prvih dveh dneh so iz Dobropoljske doline prišli samo štirje borci. France Kadunc, kasnejši poveljnik Vaške straže na Zvircah, ki je padel na Turjaku; Ivan Gale, ki je padel na Suhorju; Avgust Cirič, ki je bil zajet v Grčaricah in na pobegu iz kočevskih zaporov ponovno zajet in strašno mučen; in kočno Raubšic. Partizanski napad na naš odred na binkoštni ponedeljek je onemogočil nadaljnje zadrževanje protikomunistov v tej okolici. En dan pred napadom je patrola naših borcev pod vodstvom Jaroslava Novaka odšla proti Kompoljam, da tam dobi, oziroma odkoplje shranjeno orožje, ki ga je enota nujno potrebovala, obenem pa privede nove prostovoljce v odred. Pripomniti je potrebno, da se je tisto noč nahajal v Kompoljah kompletni izvršni odbor OF z vsemi veljaki partizanskega gibanja na čelu. Imeli so miting. Naša patrolna trojka z Raubšicom na čelu, ki je dobro poznal teren, se je kretala med samimi partizani in člani ozvršnega odbora. Na žalost so jih spoznali in so se komaj rešili.

Že naslednji dan pa je vsa partizanska druhal z Dolenjskim Marnovim odredom na čelu napadla protikomunistični odred pri Starem gradu. Dasiravno je odred imel svoj prvi ognjeni krst, je napad sijajno odbil in pognal partizane v beg. Hladnokrvnost in iznajdljivost pomočnika poveljnika grupe, kapetana Vasiljeviča, je v celoti uspela z zvižaco pregnati napadalce. Jaso je bilo, da se odred ni mogel več zadržati na tem področju. Imel je namreč takrat reci in piši 21 mož, od katerih je bilo pet brez pušk.

Žalostna in nerazumljiva je ta zgodba. Protikomunistični odred bi bil takrat v položaju zajeti jedro partizanskega gibanja, ako bi imel zadostno število borcev in vsaj primerno opremo. Z golimi rokami in

par možmi, od katerih je bila ena tretjina, ki še ni nikdar imela opravka z orožjem, je bila nemogoča vsaka akcija. Zopet in zopet pridemo do vprašanja, kje je razlog, da nismo bili v stanju postaviti na teren grupe, ki bi bila kos naraščajočemu se partizanstvu. Kako so mogli odgovorni faktorji poslati oziroma dopustiti, da je taka neboljena skupina s praznimi rokami šla na teren, ko je bilo že vsem dobro znano, da so partizani organizirani in oboroženi vsaj z lahkim pešadijskim avtomatičnim orožjem. Izgovor o nejasnem položaju je prazen. Žrtve so takrat že padale na vseh koncih in krajih, pozitivne in učinkovite protiakcije pa ni bilo od nikjer.

Razdejanje

Posledice negativnega zadržanje Suhokrajincev do partizanov so postale kmalu očite. Nezaščiten prebivalstvo je doživelo razdejanje in ostalo popolnoma izpostavljeno partizanskim grozodejstvom. Protikomunistični odred se je pred zasledovanjem rdečih pomaknil proti Žužemberku, da tam poizkusi svojo srečo, dobiti orožje in novih borcev. Tudi tu je bil odziv negativen in zato ni preostalo drugega, kot da se je odred pomaknil globlje proti Dolenjski — v Gorjance.

Uničevanje Suhe krajine se je nadaljevalo, kajti prisiliti so hoteli ljudi, da klonejo. Njih uničevalno delo se je jeseni 1942 nekoliko zaustavilo, ker so se fantje le postavili po robu in končno na številne prošnje uspeli organizirati prvo Vaško stražo v Kopoljah. Tej so sledile vaše straže v Žvirčah, kateri je poveljeval France Kaduňč, dalje v Ambrusu, Hočevju, Korinju in Hinjah. Vse te postojanke niso bile dovolj močne, da bi same mogle nastopiti proti uničevalcem. Razen kopoljske postojanke so to res bile vaše straže v pravem pomenu besede. Te straže so sicer znatno zajezele partizansko aktivnost v Suhi krajini, nemogoče pa ga je bilo popolnoma ustaviti. Partizanske enote so ponovno in ponovno vpadale v Suho krajino, dokler niso svojih načrtov o uničenju popolnoma izvedli. Delno so požgali Hočevje in Ambrus, Mali Korinjš, Brezov del, Visejc. Kompletно so uničili tudi Hinje. Končno ni ostala pred koncem vojne nobena vasica, ki ne bi bila vsaj delno porušena in požgana: vse po cilju osvoboditve naroda! Eden najbolj tragičnih dogodkov je brezdvoma požig Žvirč. Nobena hiša ni ostala. Vse, s cerkvijo vred so uničili; ob tej priložnosti pa so odvedli hinjskega kaplana Novaka in ga po strašnem mučenju ubili.

Brezštevlna bi bila vrsta imen, žrtev komunističnega osvobojenja. Suhokranjci so padali v borbah, padali pod krvnikovo roko na svojih domovih, padli na Turiaku in Jelendolu. Padali so, toda nikdar niso klonili in se vdali nasilniku.

Suhokranjci! Vi, ki ste padli na braniku svoje ljubljenе domovine v Vaš spomin so zapisane te neznatne in nezadostne vrstice. Veličina Vaše žrtve je prevelika, da bi se ji mogli dostojno oddolžiti vašemu ju-

naštvu. Napisane pa so v dokaz, da niste ostali pozabljeni. Vaš idealizem je ostal v srcih preživelih soborcev in ne bo ugasnil. Bratje soborci, preživeli Suhokrajinci, ostanite ponosni na svoje brate, ne obrnite jim hrbta, saj so padli zato, da mi živimo, storite vse, da bo spomin nanje živel večno. Opišite grozodejstva Žvirč, Hinja, Ambrusa, opišite junštva onih, ki jih ni več, saj je to najmanj, kar moremo storiti njim v spomin in slavo!

CVETOVOM NAŠE TRATE

*Domobrancev čete mlade,
naš ponos in upanje,
vi cvetovi naše trate
in sterbi Slovenije!
Misel naša obiskuje
vsak dan v domovini vas,
vaše žrtve občuduje,
ko trpeli ste za nas.*

*Vi Slovenijo branili
s svojo srčno ste krvjó,
za svobodo se borili,
z vero, upanjem, močjo.
Bog in narod, domovina
vaše luči so bilè;
vaša kri in bolečina
nam v tujini moč daje.*

Gregor Mali

Zaradi tesnosti prostora je moralo to pot izpasti „V službi domovine“, nadaljevanje, ki bo sledilo v prihodnji številki.

KOMUNIZEM

7. V čem je satanizem komunizma?

Do komunizma je ločil človeka od Boga samo greh. Ko se je grešnik spokoril je bil zopet prijatelj božji, pa četudi so se njegovi grehi rdečili kot škrlat. Jezus nam je povedal lepo zgodbo o izgubljenem sinu.

V komunizmu pa je šel Satan še en korak naprej. Samo greh človeka premalo loči od Boga. Loči ge že popolnoma, toda Bog ima še vedno za vsakega pripravljeno milost spokorjenja. Zadostuje že popolno kesanje in obuditev ljubezni do Boga. Da bi Satan to preprečil, je začel s komunizmom boj proti Bogu, sovraštvo do Boga, sovraštvo do vsega, kar je božjega. Kdor dela greh iz slabosti lažje najde milost, da se spokori, kot pa tisti, ki se bori proti Bogu, ki Boga sovraži. To je največji greh in temu največjemu grehu sledi v trenutku, ko bi se moral človek spokoriti še grehi proti svetemu Duhu, tako, da je stanje takega človeka res obupno in skrajno žalostno.

Satan, predrzen kakor je, je šel tako daleč, da je obrnil božji red — božje zapovedi — za sto odstotkov: greh bodi krepost, krepost bodi greh.

Poglejmo deset božjih zapovedi, da se prepričamo, če je naša trditev pravilna.

Prva zapoved: Veruj v enega Boga! — Obratno: Ne veruj v Boga, Boga ni!

Druga zapoved: Ne skruni božjega imena! Skruni božje ime, kolikor hočeš. Boga ni!

Tretja zapoved: Posvečuj Gospodov dan! Obratno: Tudi v nedeljo lahko delaš, nihče ti ne brani. K službi božji pa ne moreš, ker je miting ali udarniško delo. Procesije ni, ker ovira promet. Če pojdeš v cerkev, te vržemo iz službe

Četrta zapoved: Spoštuj očeta in mater! Da, toda samo, če sta komunista. Če te komunistično ne vzgajata, jih prija oblasti.

Peta zapoved: Ne ubijaj! Obratno: Vsakogar lahko ubiješ, ki je sovražnik komunizma. Če jih ubiješ vsaj osemdeset, postaneš major!

Šesta zapoved: Ne nečistuj! Obratno: Priznavamo svobodno ljubezen, izživiljaj se, kolikor hočeš. Greha ni!

Sedma zapoved: Ne kradi! Osebnostne lastnine ne priznamo! Ti si jo pa lahko pridobiš, če okradeš svojega nasprotnika, ki ni komunist.

Osma zapoved: Ne pričaj po krivem! Obratno: Jemlji dobro ime posebno uglednim ljudem, ki niso komunisti. Pričaj po krivem, da se jih s krivičnimi obsodbami čimpreje iznebimo.

Deveta zapoved: Ne želi svojega bližnjega žene! Neumnost. Ne smeš si je samo želeči, ampak jo lahko tudi dobiš in imaš, če te ona hoče. Proč s predsodki.

Deseta zapoved: Ne želi svojega bližnjega blaga! Obratno: Ne boš si ga samo pozelel, ampak si ga boš tudi lahko prisvojil, če boš svojega bližnjega, ki je protikomunist, znal spraviti s poti.

Satan se je zbal, kako bodo ljudje te njegove obrnjene zapovedi sprejeli. Izrabil je stisko, ki vlada na svetu in dejal:

„Glejte, božje zapovedi izpolnjujete, pa morate toliko trpeti. Sledite mojemu programu, pa boste imeli raj na zemlji.“

In res so se našli ljudje, ki so začeli novi Satanov program označevati, preskušati in izvajati.

Mnogo se je že pisalo o komunizmu, kaj je in kaj ni, toda za katoličana komunizem ni drugega kot izvajanje obrnjenega božjega reda, ki si ga je izmislil Satan in pod raznimi vabljivimi gesli spravil med svet.

Komunizem oznanja neko svobodo. Ta svoboda pa ni nič drugega kot nepriznanje božjega reda, ki vlada v pravem svobodnem svetu. Komunizem hoče uničiti sedanjo krščansko kulturo, pa ne samo v enem delu sveta, ali v samo eni državi, ampak po vsem svetu, ker le na ta način upa ostati na oblasti.

Komunizem obljublja človeštvu, zlasti delavstvu, izboljšanje gmočnega položaja in novo srečo na zemlji, obljublja nič več in nič manj kot raj na zemlji. Toda namen komunizma je, kot smo videli že zgoraj, popolna prekinitev med Bogom in človekom.

Ako je komunizem res do prave sreče človeka, čemu je pa potem treba zatirati vero, čemu preganjati duhovnike; čemu prepovedovati katoliški zakon; čemu krst otrok, čemu zahajanje v cerkev? Ali je res vse to ovira za človekovo srečo?

Nikakor ne! Komunizem — zvest svojemu očetu Satanu — hoče uničiti Cerkev, ker ve, da Cerkev uči edina vso resnico in nepokvarjeno resnico.

Duhovnike je treba prekanjati in zapirati, da ne morejo vršiti svoje službe, to je deliti zakramentov, ki so vir milosti.

Ovirati duhovniške poklice, ker če ne bo duhovnikov, ne bo nikogar, ki bi delil zakramente, brez katerih bodo ljudje umirali nespravljeno z Bogom in morda večno pogubljeni.

Prepoveduje krščanski zakon, ker vedo, da je civilni zakon pred Bogom neveljaven in vsako dejanje zakoncev smrtni greh.

Prepoveduje krst, ker se mora pri krstu vsakdo najprej odpovedati Satanu in vsem njegovim delom, predno ga Bog sprejme za božjega otroka in Cerkev za svojega učenca.

Prepoveduje zahajanje v cerkev, da bi ljudje več ne slišali božje besede in polagoma pozabili na božje razodetje in nauk Cerkve.

Ako smo bili preveč površni o naukih naše vere in smo vse morda bolj lahko vzeli, potem nas mora to, kar komunizem počne, prisiliti, da spoznamo, kaj je v naši veri najvažnejše.

Važna je Cerkev, ker hrani pravi nauk in ga nezmotljivo in nepokvarjenega uči in razlaga.

Važen je sveti krst, ker se pri sv. krstu odpovemo Satanu in vsem njegovim delom. Pri krstu postanemo otroci božji, udje sv. Cerkve in dediči nebes.

Važen je zakrament sv. zakona, ker so vsa dejanja izven zakramenta sv. zakona za katoličana smrtni greh. Le krščanski zakon more vzgojiti dobre katoličane.

Važna je sv. maša, kjer se ponavlja Jezusova daritev na križu, kjer smo bili odrešeni.

Važni so duhovniki, ker nam dele milosti.

Važen je pouk mladine v verouku.

Kadar beremo o grozodejstvih komunizma, se vedno navaja koliko ljudi je pod komunistično vlado lačnih, da nimajo kaj obleči, da nimajo zadostnih stanovanj. Navajajo številke, koliko ljudi so komunisti pobili itd. itd. Res, vse to je res in hudo. Toda to ni najhujši del komunizma. *Največje zlo komunizma je v tem, da hoče odpraviti sedanji nramni in upravni red; krščansko kulturo in da hoče ločiti človeka od Boga; napraviti hoče prepad med Bogom in človekom, in sicer tak prepad, ki bi ga ne mogla premostiti nobena milost in nobeno, še tako veliko božje usmiljenje.*

8. Zakaj je dosegel komunizem tak razmah

Razlogov je več.

Pri gradnji komunizma je Satan uporabil vse tisto, kar je že doslej na svetu slabega ustvaril. Sem spadajo predvsem vse krive vere in vse poganke vere.

Človek sam iz sebe je le malo vedel o Bogu in pa o svojem namenu na svetu. Vse, kar vemo, vemo iz božjega razodetja. Božji nauk pa hrani samo Cerkev, ki jo je ustanovil Kristus. Ona hrani nezmotljiv nauk in uči vso resnico. Cerkev pa tudi deli zakramente, ki ljudi posvečujejo in jih vodi tako v nebesa k Bogu.

Ljudje izven Cerkve, pa niti ne verjamejo, da ima Cerkev res to prednost, to odliko od Boga in da je tudi res nezmotljiva. In ker tega ne verjamejo, zato je ne poslušajo, jo ovirajo in preganjajo. Zato se nekatoličani ne oklepajo Cerkve, ji ne verjamejo, jo ne vbogajo, delajo po svoje. Kaj sedaj tako stanje predstavlja, mi vsi in vsak izmed nas lahko vidi na lastne oči.

Pa še katoličani, ki so udje edino prave Cerkve, ki imajo edino pravo vero, Cerkve ne poslušajo in vero zametavajo. Ti so pač prodali za skledo leče, ali pa za nekaj praznih obljub prvenstvo, božje otroštvo in dediščino nebes.

Kar svet stoji, ljudje niso nikoli tako lahkomiselno drveli za

zlom, kot drve danes. Ta ugotovitev je za sicer velik napredek v tehniki za dvajseto stoletje naravnost porazna.

Veliko je pripomogel komunizmu do sedanjega razvoja in tolikih zmag tudi materializem. Vse prizna samo materijo, pridobivanje materialnih dobrin in uživanje. Za moralna, duhovna, verska vprašanja in Boga se pa svet premalo briga. Poganski rek „kruha in iger“ je danes v dvatisoč letih krščanstva še vedno najvažnejše geslo za premnogo ljudi.

Veliko so pripomogle komunizmu tudi slepive obljube. Komunizem, dokler ni na oblasti, obljubuje vsakemu vse, kar želi, samo da pride na oblast. Ko je na oblasti, seveda vse obljube le malokateremu izpolni.

V soboto, dne 11. aprila, sta se poročila v Clevelandu, USA, gospod Branko Pogačnik, sin podžupana iz Dev. Mar. v Polju in gospodična Hrenova iz Vrhnike.

Oba naša vestna sodelavca sta doma iz zavednih slovenskih družin, iz tistih naših družin, ki so žrtvovale vse, srečo in življenje, katerih starši so šli skozi strašne muke, podlosti in

zasmehovanja v mučeniško smrt. To nam bi vedel povedati najbolj naš dragi prijatelj Branko, ki je bil priča mučeništva svojih dobrih staršev.

Dal Bog, da bi bila ta nova zakonska zveza zopet eden tistih stebrov slovenstva, ki jih ni zrušil ne okupator ne komunist, kajti njih korenine življenja so iz vere.

Mlademu paru naše iskrene čestitke!

V RAZUMEVANJE

Vse naročnike, ki so v zastanku z naročnino, lepo prosimo, da poravnajo zaostalo, ker le tako bo mogla uprava kriti stroške v naraščajoči draginji.

Ker naše glasilo nima fondov, niti kakih tiskovnih podpor, je razumljivo, da ob neredni naročnini ne bo moglo biti kos draginji časa.

Mi ki smo zdravi in zmožni, da si služimo vsakdanji kruh; mi, ki smo pozabili, kaj je pomanjkanje in beda, zahvalimo Boga za to veliko, ki nam je podaril!

„...lačen sem bil in ste me nasitili...“

Naša zahvala naj bo v dejanju in dobrih delih našim invalidom in sirotam.

PO NAŠEM SVETU

Nabirka za invalidski fond

S posebnim dopisom od 30. septembra 1958 in z okrožnico z dne 30. oktobra 1958 smo se obrnili na vse Krajevne organizacije Zveze SPB s prošnjo, da izvedejo nabiralno akcijo za invalidski sklad. Predloženi so bili vsem KOZ konkretni predlogi za izvedbo te akcije z namenom, da bi si invalidski sklad pridobil toliko sredstev, da bi mogel stalno podpirati domobranske invalide, bolnike, kakor tudi vdove in sirote padlih in vrnjenih domobrancev.

Uspeh nabirke je bil sledeči:

Krajevni odbor ZSPB v Clevelandu je priredil v ta namen poseben Družabni večer dne 6. februarja 1959, o katerem smo že poročali. Nadalje se je obrnil tudi na vsa slovenska clevelandska novonaseljska društva s prošnjo, da bi v vsaki sezoni priredila po eno predstavo v korist Invalidskega fonda Zveze SPB.

Gmotni uspeh teh prizadevanj je bil sledeči: Družabni večer je prinesel čistega dobička 237.05 dolarjev. Na prošnjo društvom pa se je odzvalo dramsko društvo „Lilija“. Ker gre dram. sezona h kraju, ne bo mogoče to sezono misliti na posebno prireditve v korist Invalidskega fonda, zato je društvo darovalo 100 dolarjev za Invalidski fond. Tako je Krajevni odbor v Clevelandu prispeval v tej akciji za Invalidski fond 337.05 dolarjev.

Krajevni odbor v Melwaukee-ju, Wisconsin je prispeval 25 dolarjev, kot dar treh posameznikov.

Guelph, Ontario, Kanada, je izvedel nabirko med posamezniki in poslal 19 dolarjev.

Montreal, Quebec, Kanada, nabirka Krajevnega odbora 40 dolarjev.

Toronto, Ontario, Kanada: Dobiček ob odkritju spominske plošče 50 dolarjev in dar g. V. V. 5, skupaj 55 dolarjev.

Darovi posameznikov znašajo 47 dolarjev.

Na podlagi akcije je prejela blagajna Invalidskega sklada 523.05 dolarjev. Vsem darovalcem in Krajevnim odborom za darove, kakor tudi za trud se najiskrenejše zahvaljujemo.

Krajevne odbore in posameznike, ki se pa doslej niso odzvali akciji, pa vludno prosimo, da store, kar je v njihovih močeh in akcijo izvedejo.

Z. N.

Razdelitev velikonočnih podpor

Osrednji odbor Zveze SPB je osvojil predlog predsednika Zveze, da bi vsaj najpotrebnejše invalide in bolnike — bivše domobrince stalno podpirali, vendar bo praktično to stalno podpiranje dejansko izvršeno štirikrat na leto. V ta čas hosta zlasti vključena božič in velika noč, kot največja katoliška praznika v letu. Ta sklep je bil izveden na seji OOO 14. februarja 1959.

Lahko bi razdeljevali podpore mesečno, toda to bi zahtevalo več dela, več časa in kar je najvažnejše, veliko bi potrošili za izstavo čekov in poštino.

Na isti seji je Osrednji odbor na podlagi predsednikovega predloga

Za Avstrijo štirim invalidom	120 dol.
za Švico dvema bolnikoma ..	70 dol.
Za Argentino	50 dol.
Za Jugoslavijo 5 vdovam ..	55 dol.
Skupaj ...	295 dol.

Z. N.

Zgodovinski referat

V okviru delovanja Zveze SPB bo v kratkem osnovan zgodovinski referat.

Delo referata bo zbiranje zgodovinskega in dokaznega gradiva o komunistični revoluciji v Sloveniji 1941 do 1945.

Referat bo zbiral podatke o delovanju komunizma med okupacijo, nadalje zbiral podatke o vnjenih domobrancih in zbiral gradivo, ki je bilo že objavljeno v času revolucije, kakor tudi pozneje. Tu prihaja v poštev tako slovenski tisk, kakor tudi svetovni tisk.

Referat bo zbiral tudi podatke o delovanju Zveze SPB in posameznih krajevnih odborov.

V posebni knjižici, ki bo pod okviru tega referata osnovana, bo zbiral komunistično literaturo bodisi tisto, ki je bila izdana med revolucijo, kakor tudi vsa tozadevna dela izdana po „osvoboditvi“. (Na podlagi tega bo lahko primerjal izdano literaturo z dejanskim stanjem, odkrival laži in opozarjal svobodni svet za dela KP v Jugoslaviji.

Izdelan bo poseben pravilnik o poslovanju Zgodovinskega referata, o zbiranju gradiva in komu, kdaj in pod kakšnimi pogoji bo zbrano gradivo na razpolago.

Referat bo vodil poseben odbor.

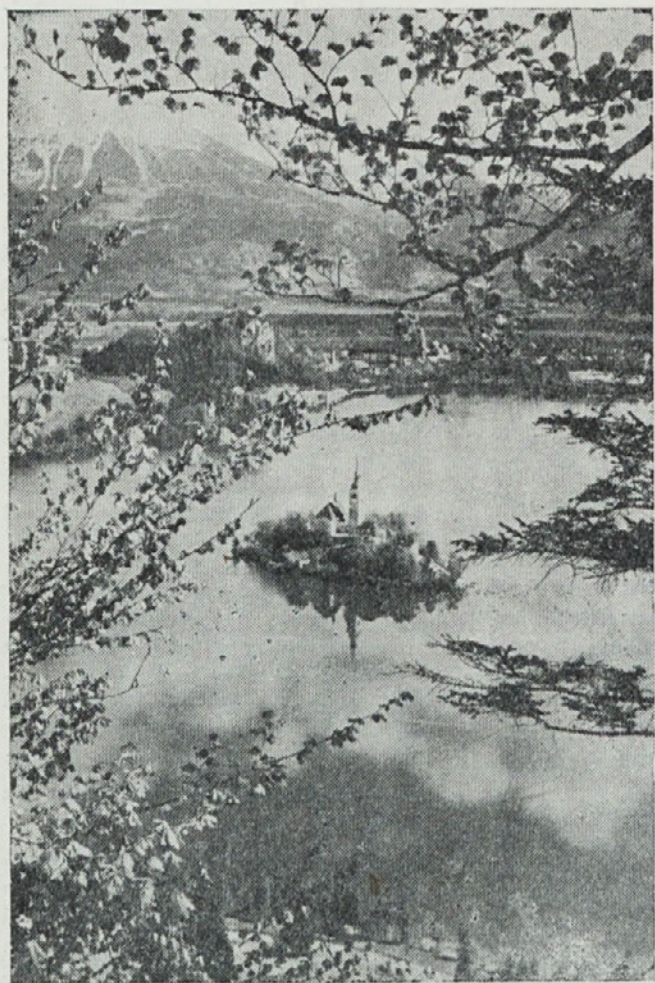
niki pa bodo lahko vsi, ki bodo odboru člani tega odbora, dopisniki in sotrudpomagali s svojim gradivom, ki z njim razpolagajo, s svojimi nasveti in delom.

Zgodovinski referat je ena najvažnejših ustanov Zveze SPB. Čas hiti. Gradivo se izgublja, dogodki se pozabljajo. Ako ne zgrabimo vsaj sedaj, ne bomo mogli bodočnosti in slovenski zgodovini nuditi skoraj ničesar. Ne smemo pozabiti, da komunisti doma zbirajo tudi svoje revolucijsko in komunistično gradivo, ga po svoje obračajo, potvarjajo in kot čisto resnico V Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani so ustanovili poseben oddetek, kjer zbirajo zgodovinsko gradivo o revoluciji 1941—45, kakor tudi vse časopise, brošure, letake iad.

Ustanovili so poseben muzej, kjer hranijo važne in zgodovinske predmete iz dobe revolucije. Revolucija pomeni zanje in za ves slovenski narod veliko svetovno nazorsko in zgodovinsko prelomnico in hočejo zbrati čim več, če le mogoče ves dokazni material in vse važne predmete in jih ohraniti kot simbole njihove borbe.

Mi smo napram njim skoraj praznih rok. Toda prišel bo dan, ko bomo morali s svojimi zbranimi in urejenimi dejstvi na dan. Takrat ne bo časa za zbiranje že skoraj popolnoma pozabljenih dejstev, treba jih bi vreči na mizo.

Razpravljanje o turjaški tragediji (lansko leto ob 16-letnici Turjaka) nam glasno kliče, da je zadnji čas, da začnemo z zbiranjem podatkov, jih urejati in izdajati v knjigah. Prišel bo čas, ko ne bo časa, da bi se prepirali, kaj je bilo in kaj ni bilo.

POMLAD DOMA

ZVEZA S.P.B.

ROMA - Via Siracusa N° 8,

Ustanovitelj „Vestnika“ duh. svetnik Karel Škulj